

verkan af ett för viss tid ingånget legoaftal, bjuder, att stadgandet om skyldighet att uppsäga lega af hus eller gård i stad sättes i öfverensstämmelse med hvad om lega af jord å landet gäller.

Riksdagen har alltså för sin del beslutat utfärdandet af en författning, hvarigenom med ändring af 16 Kap. 5 och 13 §§ Jorda-balken, såvidt derigenom uppsägning af städja eller lega å landet eller i stad är föreskrifven jemväl för det fall, att viss legotid blifvit aftalad, förordnas:

”När bestämd tid för lega ute är, må egare sjelf råda jord, hus eller gård sin, och flytte brukare eller hyresman, ändå att uppsägning å någondera sidan ej skett: är vid legoaftal förbehåll om uppsägning gjord; vare det gällande. Har, sedan bestämd legotid ute var, brukare fortfarit med brukningen, eller hyresman sutit i gården qvar och har ej egaren, å landet inom två månader och i stad inom en månad efter legotidens slut, anmanat honom att afflytta, varde legoaftalet ansedt såsom förlängdt på obestämd tid, och gälle uppsägning, hvad i lag stadgas.”

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 6 Maj 1867.

N:o 49.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 6 Maj 1867.
— — — — Andra Kammaren den 6 — —

*Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående tillägg till 17 Kap.
6 § Handels-balken i fråga om jordegares förmånsrätt
till arrendators löseegendom.*

(Lag-Utskottets Utlåtande N:o 65.)

S. A. K.

Vid Riksdagen har förslag blifvit framställt, att enahanda företrädesrätt, i landbos eller brukares löseegendom, som enligt 17 Kap. 6 § Handels-

balken, jemförd med 17 Kap. 3 § Jorda-balken, är jordegare tillerkänd för afrad och annan afgäld af fast egendom samt husröta, måtte honom tillerkännas, dels för den hyra, han af brukaren sig betingat för till den sednare upplåtna inventarier, dels ock för den förminskning i värdet af dylika inventarier, som igenom brukarens vanvård eller förskingring uppkommit.

För en dylik bestämmelse synes enahanda grund förefinnas, som den på hvilken nyssnämnda lagrum stödja sig, och hvilken ansetts så vigtig att, oaktadt man i sednare tid sökt så mycket som möjligt inskränka de s. k. tysta förmånsrätternas antal, den ifrågavarande dock måst bibehållas. Utan tvifvel hade också i 1734 års lag blifvit fastställd förmånsrätt för omförmälda fordran, derest på den tiden det varit brukligt att med ett hemman utarrendera jemväl inventarier, ett bruk som först i sednare tider vunnit den utbredning, att lagstiftningens uppmärksamhet å deraf härflytande förhållanden icke längre kan uteblifva. Med afseende å de mångfaldiga fördelar, det för såväl jordegare som arrendatorer medför, att inventarierna vid en egendom få åtfölja arrendet, synes sådant snarare böra uppmuntras än motverkas. För jordegaren består fördelen dels deri, att han undgår att afyttra sina inventarier till ett pris, som i de flesta fall icke motsvarar det verkliga värde, de för honom ega, dels deri, att, när arrendet omsider upphör, han undgår om-sorgen att på en gång anskaffa ny uppsättning af redskap och kreatur, hvartill mången gång jemväl torde komma den fördel, att ett högre arrende kunde betingas, om brukaren finge hyra inventarierna, emedan den sednare oftare lättare kommer ut med att erlægga en högre afgäld än att anskaffa kapital till inköp af nödiga inventarier. För arrendatorn åter är fördelen påtaglig, enär han såmedelst undgår att på inköpet af inventarier nedlägga det förlagskapital, han för jordens förbättrande så väl behöfver. Men det måste då vara angeläget, att lagstiftningen icke motverkar en dylik anordning, hvilket kan sägas vara förhållandet, så länge lagen icke lemnar en jordegare nödigt skydd mot äfventyret att när som helst nödgas vika för en okänd fordringsegares anspråk; och det lider ej tvifvel, att, i saknad af härför lämpliga stadganden, vederbörande tvingas att söka bereda sig säkerhet på sidan om lagen genom medel, hvilka ofta af rättskänslan ogillas eller åtminstone få skenet af understuckna aftal.

På grund häraf har Riksdagen för sin del beslutat en författning, angående tillägg till hvad allmänna lagen stadgar i afseende på jordegares förmånsrätt till landbos lösören, hvarigenom förordnas:

”Att hvad i 6 § af 17 Kap. Handels-balken stadgas om jordegares förmånsrätt i landbos lösören för afgäld af fast egendom jemväl skall ega tillämpning i fråga om lega för kreatur, redskap och annat, som egaren lemnat

landbon till egendomens bruk, der den lega ej längre stått inne, än i 17 Kap. Jorda-balken sägs; så ock om ersättning, der den gäldas bör, för hvad sålunda till landbon lemnadt blifvit.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 6 Maj 1867.

N:o 50.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 6 Maj 1867.

— — — — Andra Kammaren den 6 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, i fråga om en författning angående villkoren för utmätning af vexande gröda.

(Lag-Utskottets Utlåtande N:o 65).

S. A. K.

Ehuru icke något tvifvel torde förefinnas derom, att vexande gröda är att betrakta såsom en del af den fasta egendom hvarå den befinnes, liksom skog, och således icke är hänförlig till lösegendom, en regel af doktrinell art åt hvilken vår lag icke, såsom vissa utländska, gifvit särskildt uttryck, har likväl, i anseende dertill att berörda egenskap hos gröda i och med dess afbergande nödvändigt upphör, och tidpunkten härför lätt kan beräknas, det blifvit brukligt att taga vexande gröda i mät, till och med att försälja densamma, innan den visshet om dess verkliga värde kan vara för handen, som är af den framtida mognaden och lyckliga inbergningen beroende; och ehuru våra utsökningslagar icke gifva stöd för ett sådant förfarande, har man dertill sökt en anledning i det förhållande, att i allmänhet eventuella rättigheter och anspråk lagligen kunna blifva föremål för frivillig eller tvungen öfverlåtelse. Men i jemförelse med den förlust och de olägen-